NASZE DROGI

MIESIĘCZNIK AKCJI KATOLICKIEJ DIECEZJI SANDOMIERSKIEJ

„Wszyscy ci, którzy pracują nad rozwojem Akcji Katolickiej, są powołani przez specjalną łaskę Bożą do posłannictwa niewiele różniącego się od posłannictwa kapłańskiego, gdyż w istocie Akcja Katolicka jest niczym innym jak apostolstwem wiernych, którzy kierowani przez swych Biskupów niosą pomoc Kościołowi, uzupełniając tym sposobem Jego posłannictwo duszpasterskie. Praca taka jest nie tylko pożyteczną w naszych czasach lecz także konieczną pod każdym względem"

Pius XI do kard. Van Roey
15. VIII. 1928.

SANDOMIERZ

ROK I. Maj 1938. Nr. 5.

HASŁO TEGOROCZNE

„Katolickie zasady społeczne podstawą socjalnej przebudowy świata".

Treść:

		str.
1.	Ustanowienia Centr. Urzędu A. K.	3
2.	Rocznica Encyklik Społecznych.	3
3.	Najw. Święto dzieci I Komunia	4
4.	Katolickie Stowarzyszenie Mężów.	6
5.	Katolickie Stowarzyszenie Kobiet.	12
6.	Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży Męskiej i Żeńskiej.	19
7.	Przysposobienie rolnicze, „p. r".	31

Adres Red. i Adm.: Sandomierz, ul. P. Maryi 6. Tel. 81; P. K. O. 64-477.

Wydawca: Diecezjalny Instytut Akcji Katolickiej.

Redaktor: KS. DR. SEWERYN KRZYSZTOFIK.

ODBITO W DIECEZJALNYM ZAKŁADZIE GRAFICZNO - DRUKARSKIM W SANDOMIERZU.

Nr. 5. MAJ 1938 R. ROK I.

NASZE DROGI

MIESIĘCZNIK AKCJI KATOLICKIEJ DIEC. SANDOMIERSKIEJ

Ustanowienie Centralnego Urzędu Akcji Katolickiej

Ojciec św. ustanowił Centralny Urząd Akcji Katolickiej i kierownictwo jego powierzył kardynałowi Józefowi Pizzardo.

Celem Centralnego Urzędu Akcji Katolickiej jest wyjaśnianie i załatwianie rozlicznych zagadnień wysuwanych przez biskupów różnych diecezii w związku z działalnością Akcji Katolickiej. Jest to tym donioślejsze, że Akcja Katolicka, będąc wyraźnie określoną współpracą świeckich w hierarchicznym apostolstwie Kościoła, nie może nigdy tracić charakteru swej zależności od biskupów.

Siedziba nowego Urzędu mieścić się będzie w pałacu Kongregacyj rzymskich. Kierownictwo jego powierzone zostało kardynałowi Pizzardo, ponieważ od samego początku jest on ścisłym współpracownikiem Papieża w dziale Akcji Katolickiej i doskonale jest zaznajomiony z całą dotychczasową jej działalnością.

Rocznica Encyklik Społecznych

niedziela 15 maja

Lat 47 temu, wśród powszechnego chaosu i niepewności, kiedy wszystko zdawało się być na wulkanie i wszystkie ludzkie lekarstwa zawodziły, zwrócono się po ratunek do Kościoła. I On nie zawiódł! Nawet w tej dziedzinie nowej i zdawało się niektórym obcej Kościołowi, bo w dziedzinie społecznej, nie tylko że nie zawiódł, ale dokonał olbrzymiego przewrotu. Najpierw u siebie i swoich to uczynił, a potem wśród obcych z imienia lecz bliskich z ducha. P. Bóg dał wówczas Kościołowi wielkiego papieża, genjalnego myśliciela i twórcę w osobie Leona XIII. Papież ten, swym bystrym wzrokiem, spostrzega konieczność przemian społecznych, aby dać upust i nowe formy rzeczywistości, którą wytworzyły czas i życie. Nie tylko że nie stawia żadnej tamy słusznym aspira-

cjom olbrzymich mas świata robotniczego, lecz oddzieliwszy ziarno prawdy od plew demagogii w głoszonych hasłach, przeszczepia je i stawia na Bożej zasadzie sprawiedliwości i miłości. Światu opętanemu pogańskimi pojęciami tak co do pracy jak i co do własności, który w niepohamowanej swej pysze urągał Kościołowi, że się zestarzał, że idzie do grobu, wielki papież odpowiedział najgodniej, rzucając podwaliny nowego porządku. Chrystusowa to moc i siła rzucona najpierwej w postaci ziarn ewangelicznych, dawniej i dzisiaj te same skutki sprawia. Tylko trzeba na miarę podjętego dzieła ludzi nieprzeciętnej wartości. Zasługa Leona XIII jest tym większa im dalej idziemy w czas. Prawa i ustawy co do pracy i jej wynagrodzenia, ochrony człowieka, idąc poprzez wszystkie ulepszenia aż do nowoczesnego ustawodawstwa pracy—źródłem tego wszystkiego encyklika Rerum Novarum. Zaś Kwadragesimo Anno Piusa XI, jest potwierdzeniem i dostosowaniem tamtej pierwszej. Teraz po liście obecnego Ojca św. już nikt nie powie, że społeczna nauka katolicka to sobie takie prywatne zdanie papieża. Weszła ona w całość pewnej moralnej nauki Kościoła i jako **moralność społeczna** zobowiązuje na równi z moralnością chrześcijańską jako taką. Stosowanie jej jeszcze nie jeden krzyk egoizmu podniesie, lecz już zdobyła prawo panowania w państwie i we świecie. Już do niepowrotnej przeszłości należy pogański liberalizm ze swą moralnością laicką i bezbożną. Spłodził on komunizm i rozwydrzone bezbożnictwo, które ruiną i zagładą groziło światu całemu. I ślepi się spostrzegli i patrzymy na cud ich uzdrowienia na duszy, skoro zewsząd podnoszą ręcę i głos do tego Kościoła, który nie dawno odrzucali. Leon XIII i Pius XI, na to wezwanie odpowiedzieli, rzucając wielki swój autorytet na szalę dziejowej sprawiedliwości.

NAJWAŻNIEJSZE ŚWIĘTO DZIECI I KOMUNIA

Któż z pośród nas starszych nie wspomina ze łzą w oku swej pierwszej Komunii świętej. Choćbyśmy żyli setki lat wspomnienie to zostanie na zawsze wyryte w pamięci jako najmilsze i najdroższe. Stają nam przed oczyma te cudowne chwile naszych pierwszych przeżyć z Bogiem w sercu. Niebo w duszy, radość pełnego szczęścia — oto co czyni ten dzień jedynym z pośród wszystkich innych...

Dlatego, pomnąc na to cośmy sami doświadczyli, postarajmy się wszystko uczynić, aby dzień pierwszej Komunii, był dniem

wesela tak dla dzieci jak i dla starszych. Cała parafia i wszystkie rodziny czy one mają czy nie swe dzieci u pierwszej Komunii, niech wezmą żywy udział w tym święcie. W takich bowiem razach jak ten dzień widać dopiero jak wysoko stoi życie religijne i społeczne w danej miejscowości. Gdy to jest parafia o wysokim poziomie, gdzie kultura katolicka głęboko zapuściła korzenie, znajdując podatny grunt w sercach i umysłach ogółu—wnet się to okaże w tym święcie rodzinnym I Komunii. Tam bogatsi poprą biedniejszych, ubiorą dzieci niezamożne. Tam się potworzą komitety do których wejdą delegaci różnych organizacii—aby zebrać odpowiednie fundusze tak dla przygotowania przyjęcia dla dzieci jako też dla kupna różnych choćby drobnych pamiątek. Książeczeka do nabożeństwa, medalik lub krzyżyk z łańcuszkiem i t. p. znak to na całe życie dziecku zostaje. A wdzięczność dziecka po pierwszej Komunii jest niejako gwarancją wdzięczności Bożej dla dobroczyńców. Pamiętajmy o tym sami i umiejmy to innym przypomnieć!

W tym celu wszystkie organizacje Akcji Katol. zajmą się propagandą i pracą nad uświadomieniem opinii co do tej sprawy. Dołożą przeto wszelkich starań i one to w pierwszej mierze swą gotowość i współpracę w tym celu zaofiarują. — Radzimy co do szczegółów:

1) porozumieć się z Ks. Proboszczem i działać za jego wiewiedzą i pod jego kierunkiem.

2) Urządzić zebranie rodziców dzieci idących do I-szej Komunii św.

3) Utworzyć do tego Komitet z miejscowych organizacii i ludzi dobrej woli.

UWAGA 1. Prenumerata „Naszych Dróg". Rocznie wynosi 1.80 gr. Wpłacać ją należy do poszczególnych Stowarzyszeń w Sandomierzu. A więc Młodzież do Stowarzyszenia Młodzieży, Starsi z K. S. Kobiet, K. S. Mężów do swoich Stowarzyszeń. Wpłacając, zaznaczmy czy na przekazie, czy na czeku, że płacimy za prenumeratę „N. Dr." i za jaki okres.

UWAGA 2. BARDZO PROSIMY X.X. Asystentów o bezwłoczne doręczanie „N. Dr." odpowiednim Kierownictwom.

A Kierownictwa niech się po „N. Dr." zwracają do X.X. Asystentów w każde ostatnie dni miesiąca.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MĘŻÓW „K. S. M."

Miesiąc maj, miesiącem wyjątkowej pracy organizacyjnej!

Rocznice i uroczystości 1. Najpierw uroczystość Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej wraz ze świętem narodowym 3-go maja. 2. Dalej 15 maja: rocznica encykliki Rerum novarum. 3. Dnia 16 maja wypadało dawniej błogosławionego Andrzeja Boboli a obecnie świętego z powodu wyniesienia św. Andrzeja na ołtarze i kanonizację podczas niedawnych świąt wielkanocnych. 4. Na końcu Kongres Eucharystyczny w Budapeszcie, stolicy Węgier.

Dużo rzeczy na raz, powie ktoś i trudno o wszystkim myśleć! Tak, lecz dwie ostatnie sprawy umieściliśmy w tym celu, aby nam przypomnieć dwa punkty o niebywałej doniosłości. Kanonizacja św. Andrzeja Boboli to chluba dla Polski katolickiej, to powolne lecz stałe wstępowanie narodu naszego w pierwsze szeregi spośród wszystkich narodów należących do Kościoła. Jaki kraj ma tak wielką i zwartą masę wierzących jak Polska? I dzięki Bogu, nie najpośledniejszych! Dlatego, my, z K. S. M. cieszymy się, że starożytny Rzym, stolica świata chrześcijańskiego, oddaje hołd naszemu Męczennikowi, okrywającemu chwałą swą Ojczyznę.

Zaś Kongres Eucharystyczny w zaprzyjaźnionych nam tak bardzo Węgrach, to również powód do szlachetnej dumy. Temu Panu nad pany, ukrytemu w Hostii św. cześć będzie składana przez wszystkie narody i państwa. Najmędrsi i najwięksi będą przed Nim klęczeć i czuć się najszczęśliwszymi, gdy Go do serca przyjmą. My z K. S. M. Tego Gościa niebieskiego rownież przyjmiemy do serca, tak ze względu na ten Kongres, jako też ze względu na pierwszą Komunię naszej dziatwy, która tłumnie w miesiącu maju do ołtarza przystępuje. —

Rady praktyczne.

1) Wziąć udział w Akademii 3 Maja. Niech K. S. M. postara się z innymi organizacjami cały program obmyśleć. —

2) Rocznicę obu Encyklik społecznych możemy uwydatnić albo w specjalnym odczycie w niedzielę 15 maja, albo dopiero na następnym zebraniu ogólnym.

3) Co do I Komunii św, dzieci — idźmy z pomocą Ks. Asystentowi, tworząc odpowiednią atmosferę—opinję około tej uroczystości, idąc z taką pomocą na jaką nas stać i jakiej od nas oczekują.

Uwaga. Materiały do Odczytów co do 3 maja i Encyklik znajdziemy w pismach: **Na Wyżyny, Przebojem** i Siewca Prawdy.

Wychodzi szydło z worka.

Zbrodnia komuny w Luboniu odbiła się głębokim i smutnym echem w całej Polsce. Pobudziła do zbawiennych refleksyj obojętnych, a może stała się wyrzutem sumienia dla wielu co walczą z Bogiem i Kościołem nieświadomie często, rzucając jad nienawiści w serca, a w ręce wpychają narzędzie zbrodni. Nie dziwi nas, że śladu tych wyrzutów nie widzimy w prasie nam wrogiej, lecz dziwi nas obłuda tej prasy i jej gazet.

Pamiętajcie członkowie K. S. M., że takie gazety, jak: Dziennik Ludowy, Walka Ludu, Robotnik, Tydzień Robotniczy i t.p. w złym i nie prawdziwym świetle tę zbrodnię przedstawiały, wmawiając w czytelników, że zbrodniarz Nowak nie był komunistą, słowem przekręcały wszystko. — Jest to jeszcze jeden powód do zwalczania tej prasy!

Uwaga: Żaden uczciwy katolik, a tym więcej członek K.S.M. nie tylko że niebierze udziału w manifestacjach 1 maja, lecz także odwodzi innych od czegoś podobnego.

Program najogólniejszy na 3 najbliższe miesiące.

Czerwiec, Zjazd Delegatów K. S. M. **19 czerwca** najprawd. w Sandomierzu. Już w maju wybrać przynajmniej 2 delegatów, jeśli nie są wybrani. Na koszta należy im dać ze wspólnej kasy. Oddziały okoliczne na miejsca Zjazdu przybywają w komplecie i ze sztandarami...

Wypada też wtedy święto organizacyjne Serca Jesusowego w niedzielę 26 czerwca. Wspólna Akademia, Spowiedź i Komunia. Włóżmy dużo wysiłku, żeby to święto wypadło najpiękniej. Cały czerwiec jest poświęcony czci Serca Jezusowego o czym nie powinniśmy zapomnieć.

Lipiec, miesiąc żniw i ferii wakacyjnych. Zebrania ogólnego mamy nie zaniedbać. Referat będzie nadesłany. Delegaci zdadzą sprawozdanie ze Zjazdu Stowarzyszenia. Możemy zrobić wspólną wycieczkę lub odwiedziny innego Oddziału.

Sierpień, tak jak w lipcu, **zebrania mają być krótkie**, lecz nie wolno ich opuszczać. Ważna rocznica 15 sierpnia Wniebowzięcie N. M. P., 18 rocznica „Cudu nad Wisłą" zwycięstwa nad bolszewikami. Możemy urządzić wspólną Akademię i w tym celu powołać Komitet uroczystości 15 sierpnia.

Jesteśmy zadowoleni,

że tylko 3 Oddziały na 98 nie odpowiedziało na ostatni nasz list w sprawie sprawozdań. Nie wiemy czy te 3 zupełnie upadły, czy też się tylko w pracy opuściły. Ogłosimy to na zjeździe.

Jesteśmy niezadowoleni,

że jest więcej Oddziałów, które nie wpłaciły tej malutkiej składki. Prosimy o to po raz ostatni! Inaczej bowiem musimy to wyjaśnić z imienia i nazwiska na zjeździe.

Ksiądz Biskup na naszym Zjeździe.

Na prośbę Zarządu J. E. Ksiądz Biskup był łaskaw obiecać wziąść udział w Zjeździe delegatów naszego Stowarzyszenia **w niedzielę 19 czerwca.**

Zebranie Zarządu K. S. M. odbędzie się nie **8 lecz w niedzielę 22 maja** o godz. 4-ej po południu ze względu na to, że Zjazd K. S. K. jest przesunięty.

Korzystajmy z całego okólnika „Naszych Dróg!” Więc i z pierwszej części, ponieważ możemy tu znaleźć materiały do referatów i naszej pracy. Np. w obecnym: o I-ej Komunii dzieci i o rocznicy encyklik społecznych.

K. S. M. niech poprze;

Młodzież i Kobiety — w czym?

1) **w Zjeździe K.S.K.** 22 maja, aby jak najwięcej delegatek pojechało. Pozwólcie swym żonom jechać na Zjazd.

2) **Młodzież Żeńską** w pielgrzymce 12 czerwca do Częstochowy na Zlot. Członek nasz, gdy jego córka należy do K.S.M.Ż.— powinna należeć, pozwoli jej jechać i ułatwi pieniężnie.

Nie zapominajmy!

A) O pielgrzymce naszej do Częstochowy i Krakowa wspólnej z K.S.K. **od 27 do 29 sierpnia.**

B) O wnioskach na Zjazd 19 czerwca. Jeśli chcemy coś w naszej robocie poprawić, lub przeprowadzić pewne ważne uchwały dla całego Stowarzyszenia, a może nawet i Związku, przyślijmy je na **piśmie i urzędowo do 1 czerwca.**

Ważne! X. Sekr. gen. odwiedzi 1 maja K.S.M. **Wyśmierzyce,** a 3 maja **Boże.**

Pare uwag o pracy naszych Oddziałów K.S.M.

na podstawie sprawozdań za rok 1937

Przejrzałem koło pięćdziesiątki sprawozdań przesłanych do naszej centrali KSM. i ucieszyłem się bardzo, że naogół praca idzie dosyć dobrze, nie ma nigdzie całkowitego zahamowania roboty. Członkowie KSM. w większości zdają sobie sprawę, że skoro zde-

cydowali się na pracę w Acji Katolickiej, to trzeba zebrania urządzać, trzeba brać w nich udział. Choć samo sprawozdanie nie może w pełni odzwierciedlić, nie tylko ducha, jaki w poszczególnej organizacji panuje, ale nawet w całości oddać wiernie pracy w oddziałach, jednak nawet przesłane sprawozdania wiele dają materiału. Na podstawie tych sprawozdań można do pewnego stopnia wiedzieć czy praca organizacyjna idzie właściwie, czy jest zapał do szerszej pracy apostolskiej, czy jest pełne zrozumienie do czego nas praca w Akcji Katolickiej obowiązuje i czego od nas wymaga.

Braki organizacyjne. Jeżeli chodzi o samą stronę organizacyjną widzimy jeszcze niestety pewne braki. O ile jeszcze zebrania ogólne odbywają się dosyć regularnie, choć duża ilość oddziałów odbywa ich za mało po 7—8 rocznie, to nawet w tych oddziałach gdzie praca niby idzie, zebrań kierownictwa jest stanowczo za mało, są nawet oddziały gdzie rocznie było ich po jednym, dwa lub trzy. Jest to poważne niedociągnięcie, wszak wiemy dobrze, że kierownictwo jest mózgiem oddziału, gdy mózg nie działa lub szwankuje, praca nie może iść dobrze. Dosyć przeczytać art. 27 statutu KSM., aby wiedzieć jak ważnymi są zadania kierownictwa. Powinno się ono zbierać przed każdym zebraniem przynajmniej na tydzień wcześniej, a nie w ostatniej chwili.

Brak planu i rozbieżność w pracy. Jeżeli chodzi o referaty to na podstawie niektórych szczegółowszych sprawozdań mogłem zauważyć, że wprawdzie referaty poruszały sprawy ważne, była w nich mowa o rzeczach wzniosłych, ale tematy były jakby wyrywane z różnych dziedzin. Otóż uważam, że jest lepiej, gdy w referatach trzymamy się pewnego cyklu, to jest kilka referatów porusza sprawy zbliżone do siebie, jakby wypływające jedne z drugich, mające z sobą styczność. Jeżeli były referaty o kominternie, komuniźmie, stosunku Hitlera (narodowego socjalizmu) do Kościoła, a inne o Ofierze Mszy św., o Lourdes, wreszcie np. o pobudzeniu ducha organizacyjnego, o trzechletniej pracy mężów katolickich, o funduszach na budowę domu katolickiego oraz o akcji charytatywnej, to należałoby na kilku zebraniach wyczerpać referatami i dyskusją sprawy o podobnym charakterze. Konieczny jest tu plan i pewna systematyczność. Niestety daje się zauważyć zbyt małe zwracanie uwagi na opracowanie i wykonanie hasła EPISKOPATU, to jest, za rok ubiegły mało było referatów o wychowaniu i szkole, a w programach pracy, gdzie zostały one w sprawozdaniach szerzej poruszone, za mało zwraca się uwagi na nowe hasło dotyczące sprawy społecznej. Była też olbrzymia rozbieżność w ilości referatów: w jednych oddziałach było podane, że miało miejsce 24 referaty w innych referat wypadał co 3-cie lub 4-te ze-

branie. Otóż możliwie na każdym zebraniu powinien być wygłoszony jeden referat (oczywiście oprócz kwadransa i poruszania spraw ogólnych i organizacyjnych) i trzeba dokładać starań, aby koniecznie była dyskusja, bo ona najwięcej zbliża członków organizacji duchowo i ułatwia kierownictwu jego pracę, gdyż z dyskusji może łatwiej wysnuć, w jakim kierunku ma iść praca.

K. S. M. kształci umysłowo i wyrabia duchowo. Z wielkim zadowoleniem dowiedziałem się ze sprawozdań, że oprócz pracy ściśle organizacyjnej dużą wagę i pracę przykładano do kształcenia duchowego i umysłowego członków. Oprócz więc referatów odbywały się wspólne Komunie św., różne uroczystości i niektóre oddziały posiadają już własne biblioteki, lub obficie korzystają z bibliotek wspólnych Akcji Katolickiej albo parafialnych. Byłoby wielkim w naszej pracy postępem, gdyby każdy oddział K.S.M. posiadał własną lub przynajmniej korzystał ze wspólnej biblioteki. Przecież mamy być światłymi i uświadomionymi bojownikami o sprawę Chrystusową.

Niestety tylko w niektórych oddziałach rozpoczęto akcję charytatywną, która zarówno wyrabia ducha ofiary i wzmaga ogień miłości bliźniego, jako też jest wyborną dla naszej pracy propagandą, przez żywe dowody na zewnątrz, jakie materialne lub duchowe pomoce i pociechy niesie Akcja Katolicka pracy charytatywnej. W niektórych więc oddziałach członkowie pracują w Caritasie lub kasach bezprocentowych, w towarzystwach św. Wincentego a Paulo, brali też udział czynny zbierając na ubogich podczas tygodnia miłosierdzia, podczas zbiórek dla bezrobotnych na pomoc zimową. Zbierano na biednych parafian datki w naturze i gotówce, urządzano święcone i gwiazdkę.

Te organizacje właśnie, mające za cel pomoc bliźniemu, nazywane dziełami pomocniczymi Akcji Katolickiej, powinny być wspomagane przez nasze oddziały K.S.M., praca ich powinna być przez nas ożywiana, a gdzie takich organizacji nie ma powinien program naszej pracy objąć tworzenie akcji charytatywnej. Wszak naszym zadaniem jest apostolstwo słowa, dobrego przykładu, lub dobrej książki czy prasy, ale będzie ono tam bezskuteczne, gdy ostateczna nędza woła o zaspokojenie przede wszystkim potrzeb natury cielesnej. Wielki biskup Keteler powiedział, że człowiek głodny nie może się nawet modlić, o ileż więc trudniej takiego człowieka uświadamiać i przekonywać — dla niego pierwszym argumentem będzie kawałek chleba.

Nierówność składek.

Wielka nierówność w przesyłaniu składek do centrali rzuca się w oczy. Gdy niektóre oddziały spełniły ten obowiązek, to są na-

wet takie, które wcale składek nie przysłały, lub kwotę nie odpowiadającą w stosunku do ilości członków... Z niektórych sprawozdań dowiedziałem się o potrzebie wyszkolenia instruktorów i braku odpowiednich prelegentów. Nasze pisma „Na Wyżyny", „Przebojem", Siewca Prawdy i „Nasze Drogi" dają duży materiał do odpowiednich referatów, jeżeli jednak centrala otrzyma z którego oddziałów wyraźnie życzenie, aby ktoś pojechał z referatem dla zwiększenia zainteresowania danym tematem, to chętnie takim życzeniom czynimy zadość. Wszak ożywienie pracy i inicjatywa leży przede wszystkim w rękach kierownictwa oddziału i z radością przyjmujemy wszelką chęć prowadzenia pracy w zakresie uświadomienia szerszych warstw społecznych przez dni społeczne lnb akademie.

Inteligencja w K. S. M.

Wiele jeszcze spraw należałoby w związku ze sprawozdaniami poruszyć, wspomnę jeszcze o jednej. Niestety mały procent jest w oddziałach t. zw. inteligencji t. j. osób z wyższego rodzaju wykształceniem. Akcja Katolicka jest organizacją wszechstanową i dopiero pełne wyda jej praca owoce, gdy wszyscy prawdziwi, odważni i przekonani katolicy pójdą razem. W numerze „Ruchu katolickiego" z lutego b. r. czytamy w artykule pisanym przez Ks. Biskupa Adamskiego takie słowa:... „ktoby wzbraniał się zasiadać razem z robotnikiem czy rolnikiem w jednym stowarzyszeniu dlatego, że jest bogatym, wykształconym lub społecznie wyżej postawionym, nie dojrzał jeszcze do Akcji Katolickiej, bo nie pojął jeszcze istoty i zadania Akcji Katolickiej i nie zrozumiał, że w niej chodzi o zyskanie dusz nieśmiertelnych i ogólną pracę apostolską, a nie o uprawianie interesów poszczególnych warstw i stanów. Podobnie nie mamy i nie będziemy mieli nigdy osobnych kościołów parafialnych dla inteligencji, ludu, biednych, bogatych i t. d. „A więc musimy starać się wszelkimi siłami pociągać do naszej organizacji wszystkich, którym sprawa najważniejsza, sprawa Boża leży na sercu. Ale, by to osiągnąć nie wystarczy tylko dobra praca organizacyjna, potrzeba prawdziwego apostolstwa, musimy być bojowymi, idącymi w świat, uczniami Chrystusowymi i musimy wszystkimi środkami zdobywać nie tylko już członków dla naszego drogiego Stowarzyszenia, lecz zyskiwać dusze na chwałę Bożą, dla nieba. Pamiętajmy zawsze, że „żniwo jest obfite, lecz robotników mało" jak mówi Ewangelia święta.,

Wlonice dnia 29 marca 1938 r. *St. Turnau,*

prezes K. S. M. w diec. Sandomierskiej.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE KOBIET „K. S. K.”

Słowo wstępne.

Wonny ukwiecony rozśpiewany maj — najpiękniejszy miesiąc w roku nazwany jest miesiącem Maryi. Wszystko, cała tętniąca życiem, w pełnym rozkwicie przyroda, składa Jej w tym okresie jakby szczególny hołd.

Kwiaty rozchylają swe cudne kielichy i wielbią Ją swoimi barwami, wonią. Kornie chylą swoje korony, obsypane kwieciem drzewa. Rozgwar ptasząt łączy się z poszumem borów w jedną wielką pieśń pochwalną, która wznosi się hen w niebiosa do stóp Maryi, a z tą pieśnią przyrody, zlewa się w jeden potężny akord, gorąca, żarliwa modlitwa, płynąca z wielu tysięcy serc ludzkich.

„O Maryjo, my Twe dzieci
Ty nasz strzeż od złego chroń.
Twoja Gwiazda niech nam świeci
Prowadź nas przez życia toń”.

Śpiewają starsi i młodsi, licznie zgromadzeni w świątyniach Pańskich na nabożeństwie majowym, aby w czasie tych uroczystych chwil uczcić Matkę Bożą, oddać siebie i swoich najbliższych, pod Jej przemożną opiekę.

Czasy, które przeżywamy są ciężkie i trudne, niejedną rodzinę, niejedną duszę ludzką trapi smutek i cierpienie, niewiara i zwątpienie szerzą się dokoła nas, jak bardzo więc w tych dniach szarych, pozbawionych radości i pociechy potrzebna nam jest pomoc i przemożna opieka Maryi. Pamiętajmy o tym, że ktokolwiek się do Serca Matki Najświętszej garnie, tego ona przytuli, pocieszy i w najcięższych chwilach nie opuści. Ale trzeba nam stale modlić się i czcić Królowę Niebios, nie tylko dorywczo, wtedy, gdy czegoś potrzebujemy lub jakieś ciężkie strapienie nas przygniata — lecz także czynem stwierdzać miłość i przywiązanie nasze do Maryi.

My jako członkinie K. S. K. powinnyśmy się odznaczać wielkim ukochaniem Matki Bożej, bo ona Patronką naszego Stowarzyszenia, starać się szerzyć kult do Maryi wśród naszych najbliższych.

Uszęszczajmy wszystkie, wspólnie z rodzinami na nabożeństwa majowe, niechaj matki uczą swoje dzieci wielbić i miłować Maryję.

W tym przecudnym miesiącu maju, specjalnie Jej czci poświęconym, módlmy się szczerze i gorąco za Polskę naszą, aby wierną pozostała nauce Chrystusowej, za rozwój Akcji Katolickiej, za nasze członkinie i całe K. S. K., módlmy się o pokój i miłość wzajemną.

A Matka Najświętsza te nasze gorące z serca płynące modlitwy zaniesie przed tron Najwyższego i wstawi się za nami, bo Ona Orędowniczka nasza, Najukochańsza Matka nasza.

SPRAWY ORGANIZACYJNE

Zjazd Delegowanych

Jak podawałyśmy w ostatnim komunikacie nr. 5 został przełożony z dnia 8 na 22 maja.

Zapamiętajmy więc sobie, że:

Dnia 22 maja w niedzielę odbędzie się w Radomiu w Hali Kongresowej trzeci doroczny Zjazd Delegowanych

program ZJAZDU oraz wszelkie szczegóły podałyśmy w okólniku nr. 5 powielanym na maszynie.

Może niejedna z prezesek lub członkiń, czytając tę powyższą wzmiankę o Zjeździe Delegowanych pomyśli sobie „dlaczego o tym Zjeździe ciągle ten Zarząd w Sandomierzu pisze i czy to takie ważne? Obejdzie się na tym Zjeździe bezemnie, szkoda pieniędzy na wyjazd".

Otóż, Drogie Siostry, kto tak myśli lub mówi, ten jest jeszcze bardzo mało wyrobiony i uświadomiony, jeżeli chodzi o naszą pracę w K.S.K.

Zjazd Delegowanych to najważniejsza chwila w naszym życiu organizacyjnym. Zdajemy na nim sprawozdanie z całorocznej naszej pracy. Zdaje ją Zarząd diecezjalny, zdają Oddziały, na podstawie tych sprawozdań, osądzamy jakie są braki, a jakie strony dodatnie w naszej pracy. Zastanawiamy się wszystkie wspólnie, co zrobić aby praca w K.S.K. jak najlepiej się rozwijała i jak największe korzyści nam przynosiła.

W tym roku na Zjeździe Delegowanych wybierzemy nowy Zarząd Diecezjalny. Przedstawiony program pracy na rok 38 i połowę 39 roku, da nam wskazówki do dalszej pracy. Zjazd Delegowanych zapozna nas między sobą i zbliży wzajemnie, zobaczymy, że nie jesteśmy odosobnione w naszej pracy i, że coraz liczniejsze rzesze kobiet garną się do naszej organizacji K.S.K.

Słysząc liczne przemówienia i referaty, widząc nastrój uroczysty i podniosły, piękne sztandary, podnosimy się na duchu, nabieramy wielkiego zapału do pracy apostolskiej, jesteśmy dumne, że należymy do tej wielkiej i zaszczytnej organizacji jaką jest nasze K.S.K.

Podniesione i umocnione na duchu wracamy do naszych wiosek, miast i miasteczek, by tam siać to Boże ziarno w duszach naszych bliźnich, w całej naszej parafii.

Prosimy więc jak najserdeczniej wszystkie prezeski Oddziałów, oraz delegatki, aby wypełniły ten tak ważny obowiązek organizacyjny i stawiły się dnia 22 w Radomiu. Zachęcamy również członkinie Oddziałów aby na Zjazd przyjechały. W tym roku podobnie jak w zeszłym, Zjazd nasz zaszczyci swoją obecnością J. E. Ksiądz Biskup Administrator, Ukochany Pasterz naszej diecezji.

Kogo należy wybrać na delegatkę?

Osobę dzielną, energiczną, która rozumie naszą pracę w K.S.K., pomaga w Oddziale, a w razie potrzeby potrafi zabrać głos, oraz po powrocie ze zjazdu, będzie umiała zdać dokładne sprawozdanie z przebiegu Zjazdu, oraz wygłoszonych referatów.

Sztandary

Oddziały, które posiadają sztandary, proszone są o zabranie ich ze sobą.

Książka dla kandydatek

Wyszła świeżo książeczka, która zawiera najważniejsze wiadomości dotyczące celów i zadań naszego stowarzyszenia.

Nie tylko każda kandydatka, ale także i członkini powinna się z nią dokładnie zaznajomić.

Prezeska lub któraś z członkiń należących do Kierownictwa, powinna ją na zebraniu dokładnie przerobić, nie tylko z kandydatkami, ale także i z członkiniami, a w razie potrzeby zwołać nawet osobne zebranie. Po przerobieniu tej książeczki, należy przeprowadzić egzamin, to znaczy przepytać każdą kandydatkę, oraz człokinię (o której wiemy, że nie bardzo rozumie nasze cele i zadania), biorąc za podstawę egzaminu, pytania zawarte w książeczce. Należy przyjmować do Oddziałów K.S.K. tylko te osoby które te książeczkę dokładnie przerobiły i ją znają, oraz będą czynnie pomagać w Oddziale.

Przerobienie i znajomość tej książeczki jest konieczna, wiemy bowiem z doświadczeń zebranych na licznych kursach i wizytacjach,

że nieraz długoletnie członkinie nie wiedziały zupełnie jak się nazywa organizacja do której należą. Jeżeli więc takiej najprostszej rzeczy nie wiedzą, to cóż mówić o innych ważniejszych.

Taka nieznajomość podstawowych rzeczy, dotyczących naszego Stowarzyszenia, przynosi nam wstyd, a pozatem jakżesz można ukochać organizację i z pożytkiem dla niej pracować, jeżeli się nawet nie wie jak się nazywa.

Przy doborze członkiń kierujmy się zawsze tą zasadą, że lepiej jest mieć mniej, ale dobrze i głęboko uświadomione członkinie, niż dużo, które naszych celów i zadań nie znają i naszą pracą się nie interesują. Książeczka dla kandydatek kosztuje 50 gr. zamawiać należy K.S.K. Sandomierz ul. Panny Marii 6.

Wizytacje Oddziałów

Referentka K. S. Kobiet odwiedzi następujące Oddziały: 1 maja: Kunice, 2 Sławno, 3 Wielką-Wolę, 4 Dąbrowę, 5 Dąbrówkę, 6 Żarnów, 8 Radoszyce, 9 Fałków.

Prosimy o zwołanie zebrania zaraz po nabożeństwie majowym i o dokładne przygotowanie programu. Zebranie, prowadzi prezeska danego Oddziału. Przypuszczamy, że dzień powszedni nie sprawi wielkich trudnoćci w zwołaniu zebrania i przybyciu członkiń, zwłaszcza, że raz do roku, można się tak urządzić, aby znaleźć chwilkę czasu na uczestniczenie w zebraniu. Prosimy więc bardzo Kierownictwa, aby dołożyły wszelkich starań i zachęciły członkinie do jak najliczniejszego udziału i postarały się aby i członkinie z najdalszych wiosek przyszły.

Kursy przetworów owocowych

Jeżeli Oddziały pragną je u siebie przeprowadzić, to prosimy o zgłoszenie się do dnia 1-go czerwca. Kurs taki można urządzić z końcem czerwca. Kurs trwa jeden do trzech dni zależnie od zgody uczestniczek kursu. Koszta za trzydniowy kurs wynoszą 7 zł. 50 gr. należy dać również utrzymanie instruktorce i zwrot kosztów podróży. Kurs przeprowadzimy tylko wtedy, jeżeli się zgłosi kilka Oddziałów i to ze sobą sąsiadujących, aby koszta podróży instruktorki wypadły jak najtaniej.

Sprawa dostarczania poduszek i sienników do Wąchocka

Przypominamy prośbę J. E. Księdza Biskupa, wyrażoną na zakończeniu tygodnia społecznego w Wąchocku, aby każdy Od-

dział K. S. K. dostarczył chociaż jedną poduszkę i jeden siennik do Uniwersytetu Ludowego w Wąchocku.

Co możemy zrobić w naszych Oddziałach

Dbajmy o kapliczki i krzyże przydrożne, bo nieraz są bardzo opuszczone i zaniedbane. Postarajmy się o obielenie kapliczki, naprawienie krzyży i figur, przystrójmy je kwieciem.

Tam gdzie wioski leżą daleko od kościoła, i trudność codzień do Kościoła w ciągu maja, niechaj członkinie K. S. K. zbierają ludność przed figurą Matki Boskiej. Gdy brak figury to zawieśmy obraz Matki Boskiej czy na drzewie czy na ścianie domu byleby to było pięknie. Czyniąc to, radźmy się Ks. Proboszcza.

I-sza Komunia św.

W maju i czerwcu przystępują dzieci do I-szej Komunii św. Zdarza się nieraz, że rodzice mało rozumieją, jak ważnym dla przyszłości dziecka jest ten dzień. Niechaj więc członkinie K. S. K. wspólnie z oddziałami katolickiego stowarzyszenia Mężów, urządzą jedno lub dwa zebrania z rodzicami, których dzieci pierwszy raz przyjmą Pana Jezusa i wygłoszą same lub przy pomocy ks. Asystenta, pogadanki o obowiązkach rodziców względem dzieci przystępujących do I-ej Komunii św.

Materiału do takich pogadanek dostarczą nam książeczki:

„Pierwsza Komunia św. a dom rodzinny" kosztuje 50 gr. Chrystus i Dzieci Nasze" 50 gr. Zamawiać w K. S. K. Sandomierz ul. Panny Maryi 6. wpłacając z góry należność z doliczeniem 15 gr. na porto.

Pamiętajmy o urządzeniu śniadania dla dzieci przystępujących do I-szej Komunii św.

Jak opiekować się dziećmi w czasie miesięcy letnich

Musimy już zawczasu o tym pomyśleć. Rodzice zajęci w polu przy żniwach zostawiają dzieci same bez żadnej opieki. Dzieci takie zostawione własnemu losowi, stają się bardzo rozpuszczone, uczą się brzydkich wyrazów, robią się niegrzeczne i nieposłuszne, a co gorsza zdarza się nieraz, że z głupoty mogą sprowadzić rozmaite klęski podpalić dom i t. p.

Aby temu zapobiec, postarajmy się o stworzenie w naszych wioskach tak zwanych półkolonii, gdzie pod opieką światłej ochroniarki gromadzą się dzieci, uczą się rozmaitych gier, piosenek zabaw i t. p.

Koszt utrzymania dziecka wynosi 50 gr. miesięcznie, oprócz tego musi matka dać jedzenie dziecku na cały dzień, oraz wszyscy rodzice wspólnie muszą dać utrzymanie ochroniarce. Im więcej dzieci chodzi na półkolonie, tym tańsze są koszta utrzymania. Widzimy więc, że wydatki są bardzo małe, za to korzyści wielkie.

Rodzice mogą iść spokojnie do pracy, bo wiedzą, że ich dziecku nie grozi żadne niebezpieczeństwo, ma doskonałą opiekę, nauczy się wiele, a przede wszystkim nauczy się grzeczności i posłuszeństwa dla swoich rodziców.

Postarajmy się najprzód urządzić takie półkolonie we wioskach gdzie są dwory i prośmy je o pomoc. Na uruchomienie półkolonii urządźmy koniecznie jakąś imprezę, to wtedy koszta utrzymania dziecka będą mniejsze.

Wieczornice — akademie

Postarajmy się urządzić w maju, na cześć Matki Najświętszej z następującym programem.

1) referat: „Dlaczego czcimy Maryję”, 2) Deklamacja pod tytułem: „Królowej Korony Polskiej”, 3) Śpiew chórowy „Do Twej dążym Kaplicy”, 4) inscenizacja wiersza „W Maju”, 5) Śpiew chórowy „Nie płacz już dziecino choć cię pali ból”, 6) Deklamacja „Anioł Pański zwiastował”, 7) pieśń chórowa „Błękitne rozwińmy sztandary”.

Program jest bardzo łatwy do wykonania, po objaśnienia prosimy się zwracać do K. S. K. w Sandomierzu.

Z ŻYCIA ODDZIAŁÓW

Oddział K.S.K. w Radomiu przy parafii Mariackiej donosi nam, że w dniu 6—7 marca zorganizował dwudniowy cykl odczytów z dziedziny wychowawczej dla rodziców. Referaty na temat: 1) Rola Kościoła, Rodziców i Państwa w wychowaniu, 2) Rodzice w domu i szkole, 3) Koedukacja, 4) Nieznani wychowawcy wygłosili: p. prof. Kozielewski i p. Dr Śliwińska-Zarzecka z Warszawy.

Za przykładem K.S.K. w Radomiu powinny pójść Oddziały znajdujące się w większych ośrodkach naszej diecezji i podobne cykle wykładów dla szerszej publiczności u siebie przeprowadzić.

Z otrzymanej w tych dniach korespondencji dowiadujemy się, że Oddziały w Radoszycach, w Ostrowcu, parafia N. S. P. J., Wielgie, obchodziły b. uroczyście nasze święto organizacyjne dnia 25 marca. Oddział w Ostrowcu par. N. S. P. J. przysłał nam doskonale opracowany program pracy, na trzy miesiące z góry.

Program pracy

Za najlepiej opracowany program pracy na „Tygodniu społecznym w „Wąchocku przyznajemy nagrody w postaci książki pod tytułem „Kowalscy". Oddziałom Ostrowiec par. Serca Pana Jezusa, Kazanów Konecki.

Nowe Oddziały

Boże dek. Kozienicki	Prezeska	Maria Kozłowska.
Gębarzów dek. Radomski	„	Bronisława Staniewska.
Sichów Duży dek. Staszowski	„	Albina Hermanowa.
Lasocin dek. Zawichojski	„	Wanda Neyman.
Fałków dek. Radoszycki	„	Zofia Kotarska.
Łagów Kozienicki	„	Stanisława Wójcikowa.

Oddziały te witamy całym sercem i życzymy szczęść Boże w pracy.

Sprostowanie

W poprzednim okólniku wymieniając Oddziały, które uczestniczyły w Tygodniu społecznym w Wąchocku zapomniałyśmy wyszczególnić Oddział w Sobótce, który przysłał jedną delegatkę.

Prośba do Oddziałów

Prosimy aby te wszystkie wskazówki podane w niniejszym okólniku, **Kierownictwa dokładnie przeczytały i wprowadziły w czyn,** a napewno praca się ożywi, członkinie będą zainteresowane i licznie uczęszczać na zebrania. **Prosimy również o częstsze pisanie do nas i donoszenie nam o wszystkich swoich poczynaniach, oraz przesyłania sprawozdań ze wszystkich ważniejszych uroczystości i prac dokonanych przez Oddziały.**

Co mamy omówić na najbliższym zebraniu Kierownictwa

Wybór Delegatek na Zjazd Delegowanych, opracowanie wniosków i przesłanie do Centrali w myśl okólnika nr 4. Pielgrzymkę do Wilna, oraz wszystkie sprawy podane w niniejszym okólniku. Pogadankę na zebranie ogólne załączamy do okólnika. Pamiętajmy też o pielgrzymce 27—29 sierpnia do Częstochowy.

Działalność apostolska

Szerzmy cześć i miłość do Najświętszej Panny, łagodźmy wszelkie swary, spory i kłótnie.

KATOLICKIE STOWARZYSZENIE MŁODZIEŻY MĘSKIEJ I ŻEŃSKIEJ W SANDOMIERZU.

ZASTĘPY W ODDZIAŁACH KAT. STOW. MŁODZ.

(Ciąg dalszy patrz „Nasze Drogi" kwiecień b. r.)

Ostatnio ukazał się drukiem Regulamin zastępu cena 5 gr. który reguluje współpracę między zastępami a Kierownictwem Oddziału. Idąc dalej po linii naszego artykułu programowego „Zastępy w Oddziałach Kat. Stow. Młodzieży", dziś wyjaśniamy praktycznie niektóre punkty tego regulaminu, polecając jednocześnie tenże do nabycia w składnicy. „Regulamin zastępu" i nasze wyjaśnienia powinny rozwiać wszystkie wątpliwości, niedomówienia, zastrzeżenia, jakie tu i ówdzie spotyka się, kiedy mowa o zakładaniu nowych zastępów i dzieleniu oddziałów na zastępy. Prosimy szczegółowo przestudiować ten artykuł, omówić na posiedzeniu Kierownictwa, obmyśleć dobrze plan zakładania nowych zastępów i podziału Oddziału na zastępy. Podział Oddziału na zastępy uaktywni pracę, spotęguje, powiększy szeregi K.S.M. na terenie naszej diecezji.

2. REGULAMIN ZASTĘPU

Do § 1 pkt. 1—3

1. Oddział powinien dzielić się na zastępy. Jeśli się Oddział dzieli na zastępy, wtedy zasadniczo każdy członek powinien być przez kierownictwo Oddziału przydzielony do jednego zastępu. Nie można należeć oficjalnie do dwóch lub więcej zastępów. Inna rzecz, że jako gość, za zgodą właściwego zastępowego, można brać udział w zbiórce innego zastępu, np. czynią to nieraz zastępowi, aby przypatrzeć się pracy innego zastępu.

Pod względem liczby członków jest zastęp oczywiście zawsze zespołem mniejszym od Oddziału. Jeżeli więc w Oddziale tworzy się zastępy, to najlepiej utworzyć co najmniej dwa zastępy, nawet

w małym Oddziale. Najlepiej jest, zdaje się, jeżeli liczba członków w zastępie nie jest mniejsza od 6 i nie przekracza 10. Ale w wyjątkowych wypadkach może być bardzo dobry zastęp składający się z 4 członków lub zastęp składający się z 18 członków. W każdym bądź razie trzeba stale pamiętać o tym, że zastęp jest zespołem małym. Praca w małym gronie jest inna, łatwiejsza a niżeli w większym zespole, naprzykład na zebraniach ogólnych i walnych Oddziału. Zastępy nie muszą być liczebnie równe. Więc np. jeden zastęp liczy 7 członków, drugi zastęp w tym samym Oddziale liczy 5 członków, trzeci—10 członków, czwarty—9 członków i t.d.

Członkowie kierownictwa Oddziału także są przydzieleni do zastępów. Czasem zdarza się, że członkowie kierownictwa są zastępowymi; ma to jednak tę niedogodność, że przeciąża członków kierownictwa nadmierną pracą. Lepiej jest zawsze, że praca rozkłada się na więcej osób. Gdy członkowie kierownictwa Oddziału należą do zastępu jako jego członkowie, wtedy w sprawach organizacyjnych zastępu zasadniczo podlegają zastępowemu. Członkowie kierownictwa są nieraz w zastępie mniej czynni, gdyż mają i tak dużo pracy w kierownictwie Oddziału.

2. Zastępy mogą być utworzone w rozmaity sposób. Sprawę tę może sobie Oddział (walne zebranie, kierownictwo Oddziału) sam uregulować, stosownie do miejscowych warunków i potrzeb. Istnieją następujące trzy główne sposoby tworzenia zastępów czyli podziału Oddziału na zastępy:

a) Podział lokalny. Wyznacza się pewien teren np. wieś, ulice i t. d. Wszyscy członkowie Oddziału mieszkający na wyznaczonym terenie, tworzą jeden zastęp.

b) Podział według stopni wyszkolenia. Wszyscy członkowie, którzy posiadają ten sam stopień wyszkolenia organizacyjnego, tworzą jeden zastęp. Jeżeli ich jest dużo, wtedy tworzy się z nich dwa lub więcej zastępów.

c) Podział według styczności. Tworzy się zastępy według styczności np. przy pracy zawodowej, a więc z członków pracujących w jednej fabryce, biurze, sklepie, przedsiębiorstwie, majątku ziemskim. Wreszcie tworzy się czasem zastępy według znajomości i koleżeństwa i t. d.

Możliwe są także inne jeszcze sposoby podziału Oddziału na zastępy, ale wypadki takie rzadko zachodzą, dlatego ich tu bliżej nie omawiamy.

Czasem podane wyżej sposoby tworzenia zastępów zachodzą w jednym Oddziale równocześnie. Najważniejsza rzecz, aby zasadniczo każdy członek Oddziału należał oficjalnie tylko do jednego zastępu.

Kilka przykładów bliżej wyjaśni sprawę:

a) Parafia składa się z pięciu wiosek. Utworzono 5 zastępów: w każdej wiosce jeden zastęp.

b) Jest Oddział liczący 70 członków; 40 członków mieszka w miasteczku, a 30 w sąsiedniej większej wsi. Utworzono 9 zastępów: 5 zastępów w mieście według ulic, i 4 zastępy na wsi wedłu stopnia wyszkolenia.

c) Jest wieś, daleko od siedziby parafii. Mieszka w niej 2 członków. Do sąsiednich miejscowości tej samej parafii jest daleko. Wobec tego nie przydzielono ich do żadnego zastępu. Polecono im, aby jak najczęściej spotykali się ze sobą i omawiali sprawy ideowo-organizacyjne, a przede wszystkim, aby jak najrychlej zwerbowali jeszcze kilku druhów. Gdy zdobyli w swej wiosce jeszcze dwóch członków, utworzono tam zastęp.

d) Parafia składa się z trzech wsi. W pierwszej z nich mieszka tylko jeden członek. Przydzielono go do zastępu, jaki powstał w najbliższej sąsiedniej wsi. W parę miesięcy później wieś pierwsza liczyła już 5 członków. Wtedy utworzono w tej wsi odrębny zastęp.

e) Jest to parafia miejska. Wszyscy członkowie pracują w 5 fabrykach i w 2 biurach. Utworzono 7 zastępów: na każdą fabrykę i na każde biuro przypada jeden zastęp.

Do § 1 pkt. 3.

Sekretarz w zastępie nie jest koniecznie potrzebny, gdyż zastęp jako pomocnicza instytucja Oddziału nie będzie prowadzić korespondencji zewnętrznej. Protokółów ze zbiórek nie pisze się, aby pracy zastępu nie obciążać zbytnią „pisaniną”, która w pracy całego Oddziału jest konieczna. Prowadzi się więc tylko „Książkę zastępowego”, wydaną przez Związek; w niej zastępowy wzgl. jego zastępca notuje (jak najkrócej) najważniejsze dane ze zbiórek (np. datę zbiórki, ilość obecnych uchwał i t. d.) Nieliczne czynności sekretarskie wypełnia zwykle zastępca zastępowego.

Do § 1 pkt. 5.

1. Sprawy finansowe zastępu reguluje Kierownictwo Oddziału, zależnie od miejscowych warunków i potrzeb. Zasadniczo zachodzą tu dwie możliwości:

a) Kierownictwo Oddziału uchwala każdy poszczególny wydatek zastępu, ogłoszony przez zastępowego do skarbnika Oddziału;

b) Kierownictwo Oddziału uchwala ryczałt w pewnej wysokości dla zastępu do rozliczenia.

Najlepszy jest sposób pierwszy (a). Można go łatwo zastosować w zastępach, które są w siedzibie Oddziału.

Ale także w zastępach odległych „zamiejscowych", t. j. w zastępach będących poza siedzibą Oddziału, zaleca się stosować ten pierwszy sposób (a). Sposób drugi, ryczałtu czyli system podręcznej klasy w zastępie ma dużo niedogodności: Wtedy zastępowy (lub inny wyznaczony funkcjonariusz zastępu musi prowadzić „Księgę kasy", wydaną przez Związek, musi szczegółowo zapisywać w niej wszystkie dochody i rozchody zastępu. Poza tym, znaczna odległość zastępu „zamiejscowego" od siedziby kierownictwa Oddziału utrudnia, a nieraz wprost uniemożliwia kontrolę działalności zastępu ze strony asystenta kościelnego, Kierownictwa Oddziału i komisji rewizyjnej Oddziału. — Za pierwszym sposobem (a) przemawia i to, że zakupów nie dokonuje się zwykle we wsi zastępu „zamiejscowego" lecz w miejscowości parafialnej lub w Stowarzyszeniu.

2. Zastęp, jako wewnętrzna, pomocnicza instytucja Oddziału, oczywiście nie może posiadać własnego, odrębnego majątku. Wszelkie „jego" sprzęty, pomoce organizacyjne i t. d. są własnością Oddziału. Naturalnie odróżnić tu należy sprzęty i t. d. pożyczone np. przez prywatne osoby do dyspozycji danego zastępu; rzeczami tymi zastęp się posługuje, ale ich właścicielem pozostaje oczywiście pożyczająca osoba prywatna.

3. Czy zastęp może mieć własną składkę? — Regulamin o tej sprawie nic nie mówi, pozostawia ją wolnej decyzji Kierownictwa Oddziału. Trzeba tu jednak stale pamiętać, że składki zastępu są własnością (całego) Oddziału, i że wobec prawa państwowego odpowiedzialne za nie jest tylko Kierownictwo Oddziału, oraz że składki te muszą być księgowane przez skarbnika Oddziału w księgach kasowych Oddziału — choć nie każdorazowo, to co najmniej raz na miesiąc.

Do § 2 i § 4 pkt. 2a

Kierownictwo Oddziału urządza co pewien czas odprawę zastępowych. Biorą w niej udział wszyscy zastępowi Oddziału (i ew. ich zastępcy). Odprawa zastępowych ma na celu uzgadnianie pracy między zastępami, podział pracy, wymianę doświadczeń, omawianie spraw dotyczących wszystkich zastępów i t. d. Kierownictwo Oddziału może upoważnić jednego ze swych członków do zwoływania i dokonywania odprawy zastępowych.

Dzień 29 maja obchodzimy pod hasłem „Czcij ojca twego i matkę twoją"

Dla zadokumentowania wobec wszystkich, że świat katolicki w rodzinie widzi jedynie podstawę rozwoju i bytu państwa i społeczeństwa, dla okazania naszym kochanym rodzicom, że w Kat. Stow. Młodzieży wyrabiamy się na dobre córki i synów, dla uprzytomnienia sobie samym, że w stosunku do rodziców należy się odnosić z wielką miłością szacunkiem i posłuszeństwem, dla zamanifestowania, że zawsze walczyć będziemy o należyty szacunek dla rodziny, **w dniu 29 maja, w miesiącu naszej Patronki, Matki Najświętszej obchodzić będą Oddziały K. S. Młodzieży w całej naszej diecezji uroczystość pod hasłem „Czcij ojca twego i matkę twoją".** O stosunku rodziców do dzieci, a szczególniej dzieci do rodziców zawsze należy mówić, ale szczególnie w dobie dzisiejszej, kiedy inne organizacje młodzieżowe jak „Siew", „Wici" głoszą otwarcie, że musi nastąpić rozbrat, rozłącznie między starszym pokoleniem, a młodszym, że młodzież w swojej pracy, dążeniu nie powinna zwracać uwagi na starszych, lecz zerwawszy nici rodzinne i węzły, iść mimo starszych do celu, celu li tylko ziemskiego. Wiemy, jaka myśl kryje się w tego rodzaju teorii, chodzi tu o podrywanie wszelkiego autorytetu, wszelkiej władzy, a więc i rodzicielskiej. My w dniu 29 maja rodzicom naszym przyrzekniemy, że ich szanować, kochać, słuchać i cześć im należną zawsze oddawać będziemy.

Co więc należy w tym dniu robić jak go obchodzić.

1. Należy uroczystość tę na pierwszym posiedzeniu kierownictwa omówić.
2. Podać do wiadomości wszystkiej młodzieży.
3. Wspólnie młodzież żeńska i męska przystąpi do przygotowania wieczornicy lub uroczystego zebrania z odpowiednim programem.
4. W przeddzień w sobotę lub w sam dzień przystąpimy do Spowiedzi, a 29 maja do Komunii św. na intencje rodziców.
5. Weźniemy udział na Mszy św. lub na sumie organizacyjnie.
6. Poprośmy Ks. Proboszcza, by zachęcił młodzież niezorganizowaną i starszych, szczególnie naszych rodziców do wzięcia udziału w uroczystym zebraniu lub wieczornicy przez nas urządzonej.

7. My sami poprosimy naszych rodziców o łaskawe przybycie na zebranie lub wieczornice.

8. W czasie zebrania lub wieczornicy należy wygłosić referat p. t. „Konieczność religijnego wychowania młodzieży przez K. S. M. w dobie dzisiejszej".

Uroczystość można zakończyć uchwaleniem krótkiej rezolucji, w której należy wezwać młodzież do złożenia przyrzeczenia, że rodzicom swoim okazywać będzie cześć miłość, szacunek i posłuszeństwo.

Materiał do urządzenia uroczystego zebrania, wieczornicy lub akademii znajdziemy:

S. M. **„W Rodzinnym Kole"**. 1.20 zł. J. Kazinierski **„Rodzina ostoją"**. 2.20 zł ks. Beckier **„Dzień Matki"**. 1.20 zł.

Wszyskie Oddziały K. S. M. Ż. i M. przyślą zaraz po tej uroczystości opisy tejże, a my trzy najlepsze wydrukujemy i nagrodzimy. Nagrody będą ładne za najlepiej urządzone wieczornice czy akademie na cześć rodziców. Termin przysłania sprawozdań do 15/VI.

Zmiana terminu pielgrzymki diecezjalnej K. S. Młodzieży Żeńskiej do Częstochowy

Pielgrzymka młodzieży Żeńskiej dn. 12, 13 czerw. Tegoroczny Zjazd Delegowanych K.S.M.Ż. też w Częstochowie

Z wielu przyczyn, a przede wszystkim dlatego iż dn. 15 maja w Częstochowie odbywa się zjazd — pielgrzymka kupiectwa katolickiego zmieniliśmy termin pielgrzymki diecezjalnej z 15 i 16 maja na 12 13 czerwca b. r. Może i lepiej się stało, gdyż w czerwcu i więcej będzie czasu, jeszcze będzie można zaoszczędzić czy zarobić pieniędzy na zapłacenie biletu, lepiej się przygotować i t. d. I dlatego po raz wtóry apelujemy do wszystkich druhen. **Jedziemy wszystkie na pielgrzymkę diecezjalną do Częstochowy na 12 i 13 czerwca b. r. Jedziemy na Zjazd Delegowanych, który odbędzie się w Częstochowie w czasie pielgrzymki diecezjalnej K. S. M. Z.** Pielgrzymka wyrusza dnia 11 czerwca gdzieś w godzinach południowych. 11 czerwca wieczorem przyjedziemy do Częstochowy. 12, 13 czerwca będziemy w Częstochowie i 13 czerwca późnym wieczorem wyruszymy z Częstochowy, aby na rano wrócić do domu.

W pielgrzymce są obowiązane wziąć udział wszystkie druhny

K. S. M. Ż. Przede wszystkim druhny, lecz mogą wziąć udział również i dziewczęta niezorganizowane w szeregach K. S. M.

Zamierzamy zorganizować trzy pociągi z Sandomierza, Końskich i Radomia. Na każdy pociąg musi być najmniej 500 osób zgłoszonych. Pociąg popularny **Sandomierz — Częstochowa, drugi Radom — Częstochowa, trzeci Końskie — Częstochowa.**

Przejazd pociągiem Sandomierz — Częstochowa, który będzie stał na wszystkich stacjach Sandomierz — Skarżysko **wyniesie 8.50 zł w obydwie strony**, pociągiem **Radom — Częstochowa i Końskie — Częstochowa po 8 zł** w obydwie strony. Pociągi te stawać będą na wszystkich stacjach. **Termin zgłaszania upływa z dniem 28 maja. Wraz ze zgłoszeniem należy uiścić koniecznie całą należność. Zgłoszenia bez równoczesnego uiszczenia całej opłaty za bilety, nie będą brane pod uwagę.**

W związku ze Zjazdem Delegowanych prosimy prośby dotyczące pracy programowej, życzenie: prośby składać do dnia 28 maja. Wnioski, które wpłyną po tym terminie uwzględnione nie będą również.

Obozy wychowania fizycznego w Wąchocku

Obozy wychowania fizycznego w naszej diecezji mają już bardzo miłą historię. Już kilka się odbyło, kilkaset młodzieży zostało przeszkolonych tak w dziedzinie wychow. fizycznego jak i organizacyjno-ideowo. W tym roku również w pięknych murach poklasztornych w Wąchocku takie obozy organizujemy tak dla młodzieży męskiej jak i żeńskiej.

Obóz wychow. fizycznego dla młodzieży męskiej odbędzie się w dniach od 28 maja do 12 czerwca br. w Wąchocku.

Obóz wychowania fiz. dla młodz. żeńskiej odbędzie się w dniach od 14 do 29 czerwca br. też w Wąchocku.

Opłata za utrzymanie i naukę na kursie wyniesie 16 zł od każdego uczestnika-czki.

Zgłoszenia wraz z uiszczeniem opłaty na kurs męski należy przysyłać najpóźniej do 15 maja, na kurs żeński do dn. 28 maja. Zniżki kolejowe będą 50% a może nawet 75%.

Oprócz ubrania sportowego i zeszytów lub pieniędzmi na nie nic przywozić nie trzeba z pościeli. Pościel jest na miejscu. Na kursie oprócz wychowania fizycznego będzie szeroko uwzględniony dział urozmaiceniowy i dział organizacyjny — praca w zastępach. Kierownictwa niech dołożą starań, by przyjechała młodzież dzielna

zdolna, energiczna, która będzie umiała wiadomości zdobyte potem w pracy wykorzystać. Koszta podróży i opłatę za kurs uiszcza kasa Oddziału.

Kącik dla druhen-ów absolwentów-ek K. U. Wiejskiego w Wąchocku

Do Wszystkich Druhen-ów absolwentów-ek K. U. Wiejskiego w Wąchocku wysłaliśmy okólniki, podając im wytyczne, co winni czynić w swoich parafiach i oddziałach, jednocześnie prosząc o przysłanie nam odpowiedzi na ankietę tam zamieszczoną. Nie wszyscy nam odpowiedź przysłali. Ponawiamy po raz drugi swą prośbę i spodziewamy się, że w niedługim czasie odpowiedzi otrzymamy. Oczekujemy. Bardzo na Was liczymy i wierzymy, iż wszystkie punkty okólnika postaracie się zrealizować. W trudnościach, kłopotach jeszcze do nas piszcie o radę i wskazówki, a chętnie Wam udzielimy. Czekamy na listy od Was. W czasie pielgrzymki w Częstochowie odbędzie się 1 zjazd Koła Wychowanek K. U. W. w Wąchocku. Przyjeżdżajcie wszystkie.

ZAPUŚĆCIE SIECI!

Rokrocznie, po ukończeniu ostatniego roku nauki, opuszczają szkołę powszechną szeregi młodzieńców i dziewcząt, którzy przez kilka lat uczyli się, wychowywali pod kierunkiem nauczycieli. Obecnie opuszczają szkołę, przestają być pod opieką, zaczną oglądać się, gdzieby kroki swoje mogli skierować. Toteż opuściwszy szkołę nie powinna ta młodzież chodzić luzem i narażać się na zapomnienie tego, czego nauczyła się w szkole, lecz przeciwnie dążyć do zachowania tych zdobyczy, a nadto w miarę dalszego swego rozwoju winna się starać o pomnożenie swej wiedzy i coraz głębsze zrozumienie zasad religijnych i narodowych. Osiągnąć to będą mogli tylko w życiu organ zacyjnym. K.S.M. jest jedynie tą organizacją, która najlepiej odpowiada duchowi młodzieży, bo daje młodzieży wychowanie oparte na niewzruszonych zasadach nauki Chrystusa Pana, oraz zdrowe zasady moralne, dążąc do przysporzenia naszemu Państwu jak najlepszych obywateli.

Wiemy o tym, bo widzimy na sobie błogosławione owoce wychowania w K.S.Młodzieży. Ale organizacja K.S.M. nakłada na nas obowiązek apostołowania, wciąganie innych w nasze szeregi

i z tej racji obowiązkiem naszym jest, by wszystką młodzież wciągnąć w szeregi nasze, by wszystką, a przede wszystkim kończącą w tym roku szkołę powszechną. **A więc z otwartymi ramionami i sercami idziemy na podbój młodzieży opuszczającej szkołę, by ją wciągnąć w nasze szeregi w czasie między 12 a 26 czerwca b.r.**

Jak to robimy. Mamy kilka sposobów propagandy.

1) Wysyłamy osobiste zaproszenia do chłopców i dziewcząt opuszczających szkołę na uroczyste zebrania, o programie propagandowym.

2) Poprośmy Ks. Proboszcza, Asystenta, Prefekta, by w szkole do młodzieży słów parę na temat K.S.M. powiedział, by z ambony rodziców zachęcił jak również i młodzież niezorganizowaną, a szczególniej kończącą szkołę do wstąpienia w szeregi K.S.M.

3) Przez osobisty koleżański kontakt zapraszamy jak najwięcej młodzieży do ogniska naszego.

Jako materiał na zebranie propagandowe polecamy: Dla oddziałów żeńskich Irgo **„Przyjaciółka".** 90 gr. **„Pierwsza nagroda"** 50 gr. Karczuska **„W naszym gronie"** Eremus **„Rocznica założenia K.S.M."** dla męskich i żeńskich 1.75. Dla oddziałów męskich. Nadir **„Coraz wyżej".** 1 zł. W każdej z tych wieczornic znajdziemy odpowiedni materiał na uroczyste zebranie i wieczornice propagandowe. **Każdy Oddział K.S.M. ż. i m. musi w okresie propagandy 12—26 czerwca urządzić zebranie propagandowe.**

Druhowie teraz na nas kolej!

Jedziemy wszyscy na Jasną Górę!

1. Termin: **17 i 18 września 1938 r.**

2. Hasło pielgrzymki—zlotu: **„Budujmy Polskę Chrystusową"!** (uzasadnienie hasła podają „Kierownik" i „Przyjaciel Młodzieży", dlatego każdy Oddział musi koniecznie te pisma organizacyjne prenumerować).

3. **Program (w zarysie) Uroczystości Religijnych:** uroczysta Msza św. na Jasnej Górze, wspólna Komunia św. wszystkich uczestników zlotu, ślubowanie, adoracja, Droga Krzyżowa i tp.

4. **Uroczystości organizacyjne.** Uroczysta akademia, propagandowe widowisko, wielka defilada, popisy regionalne, konkursy muzyczne i śpiewacze.

Jak i od czego rozpocząć przygotowania i kiedy je rozpocząć

1. **Robić propagandę.** Uświadamiać najpierw druhów, młodzież męską niezorganizowaną, starsze społeczeństwo, znajomych, krewnych i rodziców o naszym wielkim zlocie — pielgrzymce, ze szczególnym uwzględnieniem celów dla których tę uroczystość organizujemy. Posługiwać się artykułami i komunikatami z naszych czasopism organizacyjnych „Kierownika" i „Przyjaciela Młodzieży" ulotką zlotową, afiszami, które się ukażą.

2. **Przygotowywać się pod** względem duchowym na tę piękną chwilę wspólnego pobytu na Jasnej Górze (czytać pisma organizacyjne) Przygotowywać się pod względem organizacyjno-ideowym prowadząc robotę w Oddziale solidnie, należycie.

Przygotowywać się również pod względem zewnętrznym, aby jaknajlepiej zaprezentować się w Częstochowie. W tym celu już czas myśleć o przepisowym umundurowaniu (każdy druh jest umundurowany do czasu zlotu). Ćwiczyć musztrę, marsz, defiladę i salutowanie. Uczyć się wyznaczonych pieśni zlotowych (melodie i teksty nabyć można w składnicy — cena kompletów 20 śpiewniczków z tekstem i 2 śpiewniczki z nutami—tylko 60 groszy.

3) **Już czas zbierać fundusze na koszty zlotowe.** Na posiedzeniach Kierownictw, zebraniach zastanowić się i ustalić szczegóły akcji oszczędnościowej i przygotowawczej. Radzimy powołać do życia „Komitety zlotowe" z udziałem osób starszych które pomogą w gromadzeniu funduszów na opłacenie wyjazdu druhów szczególnie niezamożnych.

Urządzimy imprezy organizacyjne na cele pielgrzymki—zlotu. Urządzimy zbiórkę publiczną, loterię fantową itp.

4. **Robimy mocną propagandę za powiększeniem naszych szeregów** aby nas więcej było, aby więcej młodzieży męskiej skupiało się pod sztandarami K.S.M.M. Zachęcamy młodzież nieorganizowaną do wzięcia udziału w pielgrzymce, aby po pielgrzymce w szeregi nasze ją wciągnąć.

5. **Zainteresować się konkursami muzycznymi i chórowymi.** Do konkursu mogą stanąć orkiestry, chóry kilkugłosowe, jednogłosowe oraz zespoły regionalne.

Utwory konkursowe są następujące:

a) Orkiestry dęte

I-sza kategoria (większe zespoły): Polonez z opery „Halka" St. Moniuszki w opracow. F. Konopaska (wyd. Gebethner i Wolf — cena 10 zł.).

II-ga katekoria: 2 marsze w opracowaniu St. Kwaśnika: 1. „Podhalanin" i 2 „Rymcymcym" (w składnicy stowarzyszenia — cena 3 zł).

b) Orkiesty mandolinowe

I-sza kategoria: Polonez „Łza" F. Tymolskiego—cena 1.20 zł.

II-ga kategoria: „Z wielkopolskiej roli"—suita ludowa w opr. St. Kwaśnika (w składnicy stowarzyszenia — cena 3 zł.

c) Chóry wielogłosowe

I-sza kategoria: „Weseli mocarni" — melod. St. Moniuszki w opr. I. Galla (skład. cena 0.20 zł.).

II-ga kategoria: Hej K.S.M.M. nasze" ks. A Chlondowskiego, ze śpiewniczka „O pieśni leć" (skład. — 2 zł).

d) Chóry jednogłosowo i zespoły regionalne

Utworów konkursowych nie wyznacza się, zalecając, aby wykonano pieśni i tańce ludowe.

Jeśli przygotowania rozpoczniemy wszyscy i od zaraz — to staniemy w odpowiedniej liczbie i należycie przygotowani na ogólnopolskim zlocie — pielgrzymce K.S.M.M. w Częstochowie.

Druhowie diecezja nasza musi stanąć w odpowiedniej liczbie, wszyscy, odpowiednio umundurowani, pięknie wyglądający. Na nas patrzeć będzie cała Polska a nawet liczni goście zagraniczni. Tak trzeba się przygotować, byśmy nie potrzebowali się wstydzić za siebie, diecezji naszej nie narazili na wstyd. **A więc robimy przygotowania do zlotu — pielgrzymki w Częstochowie w dn. 17 i 18 września 1938 r.**

Zapowiedzi na najbliższą przyszłość.

1. Rekolekcje zamknięte we wszystkich okręgach tak dla młodzieży żeńskiej, jak i dla młodzieży męskiej KSM.
2. Zloty okręgowe—dekanalne młodzieży męskiej KSMł.
3. Odprawy prezesek i naczelniczek dekanatami—okręgami.
4. Kursy dla Kierownictw i zastępowych.
5. Kursy handlowe i bibliotekarskie.

Handlowe odbędą się prawdopodobnie w Ostrowcu, Skarżysku, Radomiu, Kozienicach. Bibliotekarskie prowadzone przez instruktorów Polskiej Macierzy Szkolnej dla młodzieży K.S.M. **w Zwoleniu w dn. 10, 11 i 12 maja. W Sandomierzu 19, 20 i 21 maja. W Ostrowcu 23, 24 i 25 maja, w czerwcu w Opatowie.** Bliższe szczegóły podamy w specjalnym okólniku.

Przypomnienia na czasie

1. Przypominamy o obowiązku płacenia składek do Centrali. Musimy obowiązek nasz spełnić za rok 1937 i już wpłacać a conto składki na rok obecny.

2. Przypominamy o obowiązku prenumerowania okólnika, „Nasze Drogi” i uiszczanie prenumeraty za okólnik w sumie 1.80 zł rocznie.

3. Przypominamy, iż na przekazach czy czekach P. K. O. należy podać kto wpłaca i za co wpłaca.

4. Przypominamy, iż razem z zamówieniem do składnicy należy wpłacać całą należność wraz z portem.

5. Przypominamy, iż należy ściśle przestrzegać wskazówek wytycznych, zawartych w okólniku „Nasze Drogi” i do nich się stosować.

6. Przypominamy, iż w czerwcu we wszystkich Oddziałach odbędzie się próba na 1 stopień wyszkolenia. (patrz „Nasze Drogi” kwiecień str. 22 i następne).

Zgłoszenia zmian członków-iń Kierownictw Oddziałów K. S. Mł. do Starostw powiatowych

Otrzymaliśmy z kilku starostw przypomnienie, iż wiele Oddziałów K. S. Mł. nie spełniło jeszcze dotąd prawem przepisanego obowiązku zgłoszenia zmian członków-iń Kierownictw po walnych zebraniach do odnośnych starostw.

Podając to do wiadomości przypominamy i zarządzamy, aby niezwłocznie Oddziały, które jeszcze tego nie uczyniły, natychmiast wysłały zawiadomienie o zmianie Kierownictwa do starostwa swojego. Należy dobrze zapamiętać i na przyszłość do tego się stosować, iż w myśl obowiązujących przepisów prawa o stowarzyszeniach i zgromadzeniach, należy o wszelkich **zmianach jakie zajdą w składzie osobowym Kierownictw Oddziałów** K. S. Młodzieży — **a więc o zmianie prezesa-ski, sekretarza-rki, skarbnika-czki niezwłocznie, najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od daty zaszłej zmiany, zawiadomić koniecznie Starostwo Powiatowe** jak również i Kat. Stow. Młodzieży w Sandomierzu.

Podania o zezwolenie na urządzenie imprez dochodowych.

Zdarzają się wypadki, iż niektóre oddziały K.S.Młodzieży wysyłają podania o udzielenie pozwolenia na urządzenie jakiejś imprezy dochodowej w ostatniej chwili przed datą odbywania, nie podając jeszcze często w prośbie danych przez prawo przewidzianych. Dlatego zarządzamy, aby podania o zezwolenie na odbycie czy urządzenie imprez dochodowych wysyłać najmniej na 2 tygodnie przed terminem — datę urządzenia imprezy.

W prośbie należy podać: 1) kto, kiedy, gdzie urządza (w jakiej miejscowości, w czyim, jakim lokalu, w miastach numer domu).

2) jakiego rodzaju przedsiewzięcie zamierza się urządzić — (zabawa — przedstawienie itp.).

3) imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za ład i porządek podczas danej imprezy.

4) w prośbach o zezwolenie na urządzenie przedstawienia należy podać tytuł sztuczki, która ma być odegrana i autora sztuczki.

Prosimy się koniecznie do uwag powyżej podanych dostosować tak w podaniach do starostw, jak również wtedy, kiedy prośbę skierowujemy przez Centralę.

Przysposobienie rolnicze „P. R."

Warzywa — to zdrowie

W myśl zaleceń na kursach rolniczych, przypominamy o zastosowaniu się do płodozmianu w warzywnictwie. Wiemy z rolnictwa, że po okopowych sieje się rośliny jare, często z wsiewką koniczyny, potem przeznaczamy pole pod pszenicę, czy też żyto i t.d. Rzecz się ma podobnie i w ogródkach warzywnych. Każdy doświadczony ogrodnik wie, że można mieć przy silnym nawożeniu ładną kapustę, lecz nie należy uprawiać jej rok po roku na tem samem miejscu, gdyż w takim razie ziemia ulegnie zmęczeniu, czyli inaczej „wykapuści się". Po kapuście przychodzi cebula, buraki ćwikłowe, a w trzecim roku po oborniku rośliny jak, groch, fasola.

Ze względu na chłody panujące podczas tegorocznej wiosny, siewy i wysadzanie do gruntu niektórych warzyw zostały opóźnione.

W związku z tym, w miesiącu maju wysadzać należy do gruntu flance kapusty, pomidorów i siać ogórki.

Pomidory. Do konkursu ogródka warzywnego przyjęto odmianę pomidorów „Lucullus" bardzo plenną i wczesną. Gładkie okrągłe, jaskrawo zabarwione owoce są zebrane w grona po 8—12 sztuk. Zbiór z jednej rośliny dosięga od 3 — 4 kg. Odmiana tych pomidorów dzięki dużej plenności jest najbardziej rozpowszechniona.

Pomidory wymagają bardzo dobrze uprawionej gleby, zasobnej w pokarmy z wystawą południową, gdyż wymagają dużo światła, szczególniej ciepła. Na przymrozki pomidory są bardzo wrażliwe, przeto z sadzeniem nie należy się zbyt spieszyć. Najdogodniejszą porą sadzenia będzie druga połowa maja. Rozsadę należy

używać zdrową i silną, jednak nie wybujałą. Zamiast nawozić całe poletko obornikiem, praktykuje się zaprawianie dołków ziemią kompostową, sadząc w tem właśnie miejscu krzak pomidora. Sadzić trzeba głęboko pod liście, następnie przycisnąć kołkiem dobrze korzenie do ziemi, aby nie było wewnątrz ziemi—próżni. Sadzi się w dzień pochmurny, po południu, podlewając na wieczór. Unikać należy podlewania na dzień, gdyż woda wyparuje pod działaniem promieni słonecznych. Sadzenie pomidorów wymagane jest w odległości 80X60 cm., (można sadzić 1X1 mtr.), następnie dajemy roślinie palik na 1 metr wysoki, do tego kołka przywiązujemy łodygę pomidora, obcinając przy nasadzie wszystkie boczne pędy, jakieby się na nim pokazały. Zazwyczaj wybieramy na jednym krzaku 3 rozgałęzienia. Więcej rozgałęzień nie poleca się, gdyż wzajemnie się cieniują, dając w ten sposób materiał gorszego gatunku. Pomidory należy utrzymywać czysto i w miarę wzrostu podsypać ziemią, tym sposobem powiększamy ilość korzeni przybyszowych, co dodatnio wpływa na plon. Unikać należy obrywania liści, jak to ma miejsce często na wsiach. Czynności pielęgnacyjne u warzyw polegać będą na wzruszaniu ziemi między roślinami, niszczeniu chwastów i podlewaniu rozcieńczoną gnojówką w miarę potrzeby.